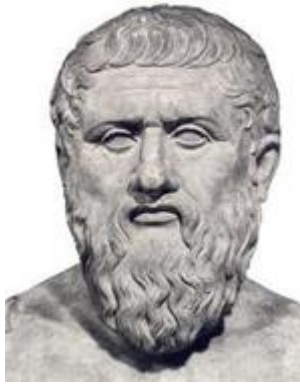
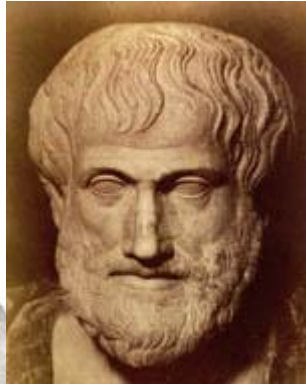

dialogpedagogik

Platon

Aristoteles

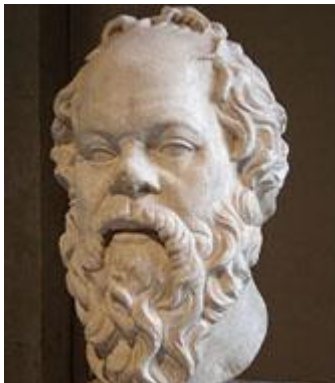

Grundtvig

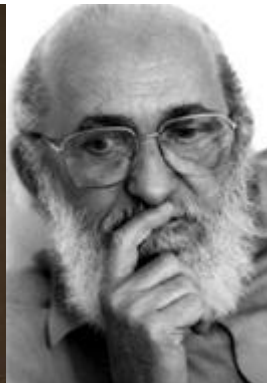
Dialogpedagogiken har sina rötter i Sokrates dialoger. Flera tänkande och skrivande människor har fortsatt längsmed [Platon](#) och senare [Aristoteles](#) väg, för att nå, förstå och lära ut kunskap samt vad som är viktig kunskap. Jag stannar gärna till hos den danske prästen och författaren Grundtvig och hos Freire.

Grundtvigs (1783-1872) tankar påverkade så totalt den danska skolan, kyrkan och politiken att hans idéer gav underlag till bildandet av flera hundra folkhögskolor och därmed kan man kalla honom vuxenundervisningens fader. [Paolo Freire](#) (1921-1997) pedagog och kristen socialist som blev känd under sin livstid och då främst genom sina alfabetiseringsprojekt i Latinamerika och Afrika. Hans pedagogik benämns också **frigörande pedagogik**.

Undervisningen sker via muntlig dialog. Med språket som medel. Grundtvig betraktar den pedagogiska "kampen" som en språkstrid - en kamp att få använda det egna språket. Det egna språket är det kulturbärande elementet. För Freire var det en fråga om att människor måste använda det egna språket för att uttrycka och förstå sin egen situation. Grundtvigs undervisning skulle vara muntlig och praktiskt inriktad. Han använde poesin för att uttrycka sådant som människor bara anar.

Sokrates

Freire

Cross-Ericson

Den poetiska formen tillåter också att man tar upp sådant som naturvetenskapen inte lägger någon nämnvärd vikt vid. Man måste börja med att studera livet självt. Grundtvig ville upplysning och målet var att skapa medborgare som deltar i samhällslivet. Grundtvig menar att människans uppgift är att identifiera sig med sitt folk för att därigenom bli en del av hela mänskligheten. Meningen med livet är livet här och nu på jorden.

Dialogpedagogiken bygger på respekt för den enskilda människan. Det krävs kärlek, ödmjukhet och tro, enligt Freire. Kärlek för att det är en kärlekshandling att försöka

hjälpa medmänniskor till en mer nyanserad bild av tillvaron. Ödmjukheten, krävs för att man inte ska "fylla" eleverna med redan etablerade begrepp om kunskap och sanning. Dialogen kräver också tron på att det skall "lyckas" och på medmänniskornas förmåga. Detta förutsätter att de ämnen man talar om för den enskilde har en existentiell karaktär. Man utgår således från egen praxis som relateras till helheten.

I botten av Freire's arbete ligger hans människosyn. Människans uppgift som subjekt är att benämna världen och häri ligger hennes möjlighet att förändra världen. Människans bestämmelse är att bli en mer fullständig. Världen och människan lever i ständig interaktion. Dialogens väsen rymmer två dimensioner - tanke och handling. Socrates menar att den enskilde medborgaren blir befriad i undervisningen/ dialogerna varvid Grundtvig också anger en gemensam handling som viktig. Freire menar att det kollektiva handlandet är det enda möjliga.

Dialogens betydelse beror kanske på ett grundläggande förhållningssätt till tillvaron, ja till livet som sådant? Vi vill bli förstådda och i möten uppkommer en möjlighet att förstå oss själva, den andre och omvärlden.

Socrates dialogpedagogik var alltid en fråga om samtal mellan några få, mellan individer. Själv kallade han sin pedagogiska metod majevtik, vilket betyder förlossningskonst med det att han att tjänade som barnmorska för elevernas tankar. Han förlöste bara de tankar som eleven redan hade inom sig. Det enda möjliga var att hjälpa någon att minnas medfödd kunskap som var bortglömd. Allt handlande har denna rytm: igångsättande - skeende - avslut. Cykeln leder alltid till förändring.

En fortsatt medveten dynamisk pedagogik, som inkluderar konstnärliga metoder introducerades i Sverige av **Adelyne Cross-Ericson**, amerikansk konstnär och pedagog, som kom till Sverige 1950.

Metoden kom att benämnas "[Levande Verkstad](#)". Levande Verkstad har sina rötter i Bauhausrörelsen, från Tyskland, som hade ett stort inflytande över formgivning och arkitektur alltifrån 1920-talet. De presenterade radikala problemanalyser och okonventionella lösningar. Levande Verkstad, med en pedagogik att frigöra den skapande förmågan. På 30 talet bildades i Chicago ett New Bauhaus där Adelyne Cross-Eriksson fick sin utbildning. Pedagogiken, metoden och förhållningssätt arbetade hon fram och utvecklade genom åren.

Idéerna för metoden formuleras: Att stimulera elevernas självförtroende, att få dem att undvika konventionella tankemönster, att bereda väg för egna erfarenheter.

Litteratur:

Boström, C-A, Lagercrantz, B, Lundborg, B
Levande Verkstad, Sthlm, 1975.

Freire, Paolo
Frigörande pedagogik, Sthlm, 1972.

Hallström, O
Människor är skapande-om Adelyne Cross-Eriksson, Sthlm, 1996.

Hasselrot, Astrid
Pedagogen och Penseldraget, Skärhamn, 2004.

Sanders, H & Vind, O.
Grundtvig-nyckeln till det danska, Gbg-Sthlm, 2003.

Biesta, Gert
*Bortom lärandet – demokratisk utbildning för en mänsklig framtid, Lund
2006.*